

Muutosmatka ja mullistukset - monitilatoimiston rakentaminen organisaation toiminnan strategisena kehittämisenä

Maaria Nuutinen, Nina Law/ VTT

Monitilatoimistot ovat edelleen johtava tilojen suunnittelumalli huolimatta niiden esiin nostamista ristiriitaisista käyttökokemuksista. Tässä tutkimuksessa tarkastellaan monitilatoimiston rakennusprojektia organisaation transformaation vahvistajana yhden tapaustutkimuksen kautta.

Haasteiden ratkaisemiseen tähtäävien ja asiakkaiden kanssa yhteistyötä tekevien organisaatioiden tulee enenevässä määrin huomioida sekä työntekijöiden että asiakkaiden yhteistyötarpeet myös toimitiloja suunniteltaessa.

Työympäristön kehittämistä koskevissa tutkimuksissa on jo tunnistettu monia tärkeitä tekijöitä onnistuneelle monitilatoimistomuutokselle ja organisaation strategiselle kehittämiselle käytännössä. Näitä ovat esimerkiksi johdon ja avainhenkilöiden sitoutuminen, työn vaatimusten tunnistaminen, laaja tiedottaminen ja osallistuminen sekä projektin koordinaatiomalli (Ruohomäki, 2016; Nenonen et al., 2012).

Tutkimusmenetelmä

Tutkimus tehtiin kehittämisprojektin puitteissa. Tutkimuksen metodinen ote pohjautui kehittävän työn tutkimuksen ja toimintatutkimuksen traditioihin. (esim. Engeström, 1987)

Tutkimuksen teoreettisena lähtökohtana on käsitys toiminnan uudistumisesta ja innovaatioista käytännössä rakentuvana (Russo-Spena et al. 2017). Tilat raamittavat ja mahdollistavat käytänteitä ja niiden uudistumista luomalla fyysisen, virtuaalisen, sosiaalisen ja psykologisen ympäristön, johon tavat ja käytänteet linkittyvät (vrt. Toivo & Vähämäki 2010).

Tarkastelemme kehitysprojekteja tässä tutkimuksessa näiden kysymysten kautta:

- Miten kehitysprojekti toimii organisaation transformaation vahvistajana?
- Miten korona vaikutti/vaikuttaa kehitysprojektin tavoitteiden saavuttamiseen?

Tiedonkeruun ja analysoinnin menetelminä olivat kehittämisprojektissa tehtyjen toimenpiteiden vaikutusten osallistuva havainnointi ja arviointi erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Lopuksi kokonaisuuden onnistumista arvioitiin reflektoidulla kehitysprojektin ensimmäisen vaiheen päättyessä. Arvioinneista tehtiin jatkokehitysehdotukset, sillä projekti jatkuu vielä vuoteen 2024.

Tulokset ja johtopäätökset

Tutkimuksessamme korostui transformaation tuen ja seurannan merkitys, myös pitkän aikavälin tulosten kannalta sekä kehitysprojektien suhde koko organisaation kehittämiseen ja transformaation tukemiseen. (vrt. Nuutinen & Lappalainen, 2012)

Rakennushanke ja muutto toteutuivat suunnitellussa aikataulussa, mutta korona haastoi alkuperäiset tavoitteet, ja ympäristön eri ulottuvuuksien ja tilan välinen yhteys muuttui. Fyysinen paikkariippumattomuus konkretisoitui ja tilojen joustavan käytön merkitys laajeni entisestään.

Fyysisen ja virtuaalisen tilan hybridiratkaisun tarve korostui tulevaisuuden monimuotoisen yhteistoiminnan mahdollistamisen kannalta. Jatkossa haasteeksi muodostunee sosiaalisen ja psykologisen ulottuvuuden toteutuminen fyysis-virtuaalisissa tilahybrideissä ja virtuaalisiiloutumisen estäminen.

Lähteet

Engeström, Y. (1987). *Learning by Expanding: An activity-theoretical approach to developmental research*. Helsinki: Orienta.

Nenonen, S., Hyrkkänen, U., Rasila, H., Hongisto, J., Keränen, J., Koskela, H., Sandberg, E. (2012) Monitilatoimisto. Ohjeita käyttöön ja suunnitteluun. https://www.ttl.fi/wp-content/uploads/2016/11/monitilatoimiston_suunnitteluohje.pdf

Nuutinen, M., Lappalainen, I., (2012). Towards service-oriented organisational culture in manufacturing companies. *International Journal of Quality and Service Sciences*, Vol. 4 Issue 2, pp. 137–155.

Ruohomäki, V. (2016). Näin johdat henkilöstösi monitilatoimistoon – viisi vinkkiä. Blogi julkaistu 4.10.2016. <https://www.ttl.fi/blogi/nain-johdat-henkilostosi-monitilatoimistoon-viisi-vinkkia/>

Russo-Spena, T., Mele, C., Nuutinen, M. 2017. *Innovating in Practice. Perspectives and Experiences*. Springer. Sveitsi.

Toivo, L., Vähämäki, M. (2010). Tilallisuus työssä ja sen muutoksessa. Kotihoidon työn ja organisaatioyhdistymisen tarkastelu fyysisinä, sosiaalisina ja mentaalisina tiloina. *Alue Ja Ympäristö*, 39(2), 27-38. Noudettu osoitteesta <https://aluejaymparisto.journal.fi/article/view/64476>